Volucres celi .i. supbos. ⁊ bene p volucres celi significant supbi: d quib' dicit Posuerūt i celū os suū: quorū caput dicit. ascēdā i celū. ⁊ exaltabo soliū meum etc. Sequit. et pis. ma. i. ociosos. qui p am. se. ma. i. qui i pfundo seculi tempalia que q̄si i mari semite: cito vanescunt inquirūt ptinaci studio: vñ recte nō ait ambulāt: sed pambulāt. ⁊ p hoc ostēdēs ptinacissimū studiū inania et pfluentia requirentiū. Hec aūt tria genera vicioꝝ id ē. voluptas carnis: supbia: et ociositas icludūt omnia vicia: que sicut ioannes ait sūt: cōcupiscētia carnis: ambitio seculi. i. supbia: et cōcupiscētia oculoꝝ. Per oculos nāqꝫ ociositas maxīe preualet. De his trib' temptatus fuit domin' et saluator et vicit: ⁊ qnibus primus homo victus succubuit. Sequitur.

Dñe dñs noster: q̄ꝫ admirabile ē nomē tuū i uniuersa terra.

Domīe do. no. Ecce ꝯclusio psalmi. ecce quo totū tēdat. Q. et qꝛ hec oīa fecisti ergo o dñe do. no. etc. Decēter p̄ncipiū repetit: ostēdens initiū et finem boni ad deum referendum.

In finē p occultis filii prīs dd

In finē p oc. fi. pa. da. ⁊ Cuꝫ dicit fili' nec addit cui'. sicut hic p excellentiā intelligit christ': qui est vnigenit' dei filius: sicut ipse sine additamento de se ait Si filius vos liberauerit: vere liberi eritis. ¶ Vel filius ē etiā ipsi' dauid: qꝛ de eo ē nat' cū dicit p occultis: nominādo occulta filij: dat itelligi qꝛ alia e' sūt manifesta ¶ Sciendu ergo quia duo sunt aduentus christi. ⁊ Prim' i humilitate qui occult' fuit iudeis: qui cecatis iudeis gētibus pfuit. vnde cecitas cōtigit in isrhael: vt plenitudo gētiū intraret. Secund' i maiestate: qui omnib' erit manifestus. Duo etiā sunt iudicia dei. s. occl' tū quod nūc agit: quod incipit a domo dei. i. pena qua nūc quisqꝫ hominū vel exercet ad purgatōeꝫ: vel mouet ad cōuersionē: vl' si ꝯtemnit dei vocātis disciplinā excecat ad damnatōꝫ. Manifestū aūt iudiciū erit i vltio. cū cuiqꝫ r̄tribuet iuxta merita sua ¶ ⁊ Hic ergo agit d occl' tis. i. de hūili aduētu: qui cecatis iudis pfuit gētib': et de pēa q̄ iudicat purgando: ꝯuertēdo: excecādo. et ē sēsus tytuli ¶ Psalm' iste dauid pphete. qui hic loquit i psona eccl'ie: dirigēs nos in finez id ē. i christū ē. p occultis. i. agit de occl'tis filij. s. dei. vl' filij. ⁊ ipsi' dd de quo nat' ē christ' s̄m carnē. ¶ Intētōe mouꝫ vt nō casu vel fato quis credat mūdū regi. sꝫ iusto iudicio di ¶ Mod'. v. sunt ptitōes ⁊ Prīo pphetа lei' psallit: qꝛ cult'a diaboli aduētu christi destruit. et christ' regnat. iudicat. adiuuat. Scdo fideles puocat ad laudem ibi. Psallite do. Tercio finē maloꝝ ventuꝝ pctōrib' cuꝫ antichristo predicātib' ibi. Conuertant peccatores. ⁊ Quarto mala tpis antixpī ptractat ibi. vt quid dñe. Quinto precatur iudiciū maturari ppter antichristū vt sāctoꝝ mala finiant ibi. Exurge. Contra illos ergo qui d flore maloꝝ et labore bonoꝝ murmurant. putātes nō diuina dispositione sed casu hoc contigere. loquitur hic propheta.

Confitebor tibi domīe in toto corde meo: narrabo omīa mirabilia tua.

Confitebor t. Q. quidaꝫ murmurāt et Cetrahunt: sed ego Confitebor ti. do. i. laudabo te quicūqꝫ detrahat. et hoc in toto corde meo: ⁊ nō in pte vt faciūt illi q̄ quedā opa dñi approbāt: quedā blasphemāt. sꝫ ego Cōfit. t i to. cor. m. ⁊ qꝛ in nullo de puidētia dei dubito: sꝫ oīa recte agi sentio que stulti temere et cāu agi putāt. ⁊ etiā nar. alijs. mi. t. ñ nr̄a. ⁊ oīa gnālit ñ spēalit p singl'a. s. visibilia et iuisibilia. Oīa. n. narrat qui d visibilib' trāsit ad iuisibilia: vt qui dicit eū qui lazaꝝ suscitauit i corpe paulū suscitasse i mente: quod maius ē ⁊ excellentius. vel narrabo omnia mirabilia tua. i. quecunqꝫ dicaꝫ de tuis operibus sunt mirabilia. Sequitur.

Letabor et exultabo in te: et psallam nomini tuo altissime.

Letabor.q.alijs narrabo:et etiam apud me. Letabor:et exul.quod plus ē q̃z leta ri. Exultatio eñ est intensa letitia. Letabor dico et exul. in te' nõ in secularibus nõ in iocunditate rerũ labiliũ sed in occultis filij. Alibi non est vera letitia. et psal.ope no.tu.exultando o altis.quod faciam vt meo exemplo psallant et alij. Deinde causam laudis subijcit dicens.

Jn conuertendo inimicũ meũ retrorsum: infirmabuntur et pibunt a facie tua. Jn conuerte. ini.me. Ecce quare predicta facit.q.ideo letabor ⁊ psallã:qz in cõuer.ini.me.s.diabolũ.retror.i.qz dũ diabolũ ꝓuertisti retror:amisso iure. qui añ aduẽtũ christi precedebat vt dux itineris mortis:infir.i.infirmanť impij.' vt nil possint vel velint ꝓtra pios vel christũ.⁊ pib.qz nõ erũt impij iuxta illud. Cõuerte impiũ et nõ erit.et hoc a facie tua.s.a cognitione dei:qz iniquitatũ eorꝫ nõ recordabiť.ita pit ille qui dixit:viuo ego:iã nõ ego:viuit vero in me christus. ¶ Vel in malo potest accipi:qz diabolũ ꝓuertisti in fugã:⁊ ideo membra eius infirmabunť.in malis:vt nil nocere possint bonis.et pi. "in die iudicij a facie tua.i.ab ipugnatõne tua cũ dices. Jte maledicti in ig.eter. deinde ostendens per quid ꝓuersus sit diabolus retrorsum:Subdit.

Qm̃ fecisti iudiciũ meũ et causam meã:sedes sup throno qui iudicas iusticiã. Qm̃ fecisti iu.me. q.ꝓuer.est retror.inimicus:⁊ perierunt impij' sed quomodo hoc:et p quid. Ecce. Qm̃ fecisti iudi.hoc fuit.s.qñ iudicatus est christus.et sententia in eũ data.⁊ causam.i.ventilationẽ de eo factam inter iudeos: quã christus egit ꝓtra impios accusatus. Judicium dico et causam meum et meam: quia mihi seruierunt.⁊ ad vtilitatem meam fuerunt. Qualiter et naute dicunt ventum suũ quo vtunť ad bene nauigandum. Sequiť sedes, vt isti.q.fecisti causam meam. p hoc quia sedes vel isti. o deus pater.super thronum.i.super animam christi.quia deus scz pater erat in christo mundum reconcilians sibi:tu dico sedisti:qui iudi. "opere iusti.s.vt christus moriať pro genere humano:et per hoc.

Jncrepasti gentes et periit impius:nomen eorꝫ delesti in eternum et in seculum seculi. Jncrepasti.i.terruisti. gentes o peccatis:vel ad christũ dirigiť sermo. Sedisti.q.fecisti iudiciũ o christe:sedisti. Vt deus' post resurrectionẽ super thronuz .i.ad dexterã patris.i.in equalitate.vel fm quod homo in potioribus bonis. Tu dico sedes:qui iudicas.i.iudicabis in fine iusticiã quia christus in fine iuste iudicabit.cui pater omne iudiciũ dedit Dico sedes ad dexterã patris. ' Eñ mittens spiritumsanctũ in apostolos et per apostolos. Jncrepasti gent. p peccatis et sic perijt im.factus pius. ¶ Vel impi. .i. "diabolus put amissa potestate adeo perijt impius: q̃ dele.no.eo.i.impiorꝫ ' Non eñ dicunť impij qui deo credũt. et hoc in eternũ vel in seculũ.s.presens: et in se.se.s.in eternũ. Seculum est hoc presens quod voluiť vicissitudine temporꝫ sibi succedentiũ. ¶ Seculũ seculi ē eternũ quod incommutabili eternitate ꝓsistit: cuius istud seculum imago est et vmbra. ¶ Vel q̃ dicit in seculũ seculi determinatio est et expositio precedentis. scz in eternum.ne dicendo in eternum.⁊ hoc presens seculum accipes. Delesti ergo nomen eorꝫ ineternũ: et pro.i.in seculum seculi quia ambo nihil potuerũt in populo dei tranquillo. Et vere. Quia.

Jnimici defecerunt framee in finem: et ciuitates eorum deseruisti. Framee inimici.inimici gti casus ē.i.rebelliõs diaboli' ⁊ diũsi erro-

res quibꝰ aīas occidit: defe. in. fi. i. per christū ī ꝑmo aduētu ex ꝑte: ⁊ ī scdo plenarie. Iste finis ē ille gladius quem vibrauit deus: aꝑte iudicās: Vñ supra in alio psalmo dixit. gladiū suū vibrabit: qui mō occulte iudicat: vsqꝫ ad quē aꝑte iudicantē in futuro: aliquid valēt hostis framee: sꝫ tūc deficiēt penitus: qñ palam vibrabit. ⁊ nūc eo occulte iudicāte destru. ciui. e.ⁿ. i. munitiones. s. illos in quibus diabolus regnatⁱ: vbi dolosa et fraudulēta ꝯsilia q̄i curie locū obtinēt: cui ꝑncipatui quasi satellites et mīstri adsūt officia singuloꝝ membroꝝ. i. sensus corꝑis: sicut oculi ad curiositatem: aures ad lasciuiā: manus ad rapinaꝫ: et ī hūc modū cetera mēbra tyrānico ꝑncipatui. i. ꝑuersis ꝯsilijs militāt. Huiꝰ ciuitatis q̄i plebs ē: oēs delicate affectōes et turbulēti motus aī quotidianas seditiōes ī hoīe agitātes. Has ergo ciuitates vbi rex: vbi curia: vbi mīster: vbi plebs inuenit: destruxisti. vt excluso diabolo: seruiāt iusticie. Et ideo:

Periit memoria eorum cū sonitu: ⁊ dominus in eternum ꝑmanet.

Memoria. e. ꝑijt ⁱ apud deū ne puniat. ¶ Vel memoria eoꝝ. i. impioꝝ ꝑijtⁱ. i. ritus eoꝝ excidet. ꝑijt dico. cū so. vel strepitu. i. ⁊ strepitus et tumultus īpietatis ꝑijtⁱ. ¶ Vel iō dicit cū strepitu. qꝛ cū impietas euertit: strepitus fit: qꝛ nō venit ad sūmā pacē. nisi qui ē magno strepitu cū vicijs pugnauit. Vl' de futuro pōt accipi totū ab illo loco. Inimici. i. diaboli framee ⁿ. i. v̄tus diaboli. defe. ī fi. vel ne. . i. ī fine seculi destruet. ⁊ ciui. e. i. ppl'os eius. destru. i. destrues. ¶ Nō ꝙ pluraliter dicit eoꝝ: cū supra dixit singulariter inimici: qꝛ cū plures sint demones ī malicia similes sūt. et q̄i vnū. sequit. Perijt id est peribit in futuro memoria eoruꝫ cum sonitu. ⁿ. id est cum magno clamomore: vt fit cū res ꝓspe graui fine claudunt: sꝫ econtra dominus ꝑma. in eter. frustra ergo ꝯtra eum nisi sūt īpij. dico permanet in eternum. Et iudicabit. qꝛ.

Parauit in iudicio thronum suum: ⁊ ipse iudicabit orbē terre in equitate: iudicabit populos in iusticia.

Parauit thronum suum. ⁿ. id est iudiciariam potestatem in iudicioⁱ. id est cuꝫ iudicatus est: quia per patientiam celum acquisiuit: et potestatem iudicij. Nā ⁿ. qꝛ in humilitate iudicatus ē: ī maiestate iudicabit: Vñ sbdit: et ipse iu. tādem aperte orbem terrarum ⁱ. id ē mundum ipsuꝫ vt habeat incorruptibiles q̄litates. ⁊ vt sit purgatus: ¶ Vel de toto orbe gentes omnes. iudicabit dico: in equitateⁱ. meritis reddens digna. et repetit alijs verbis. iudicabit populos. hoc est quod dixit orbem: in iusticia. hoc est quod dixit in equitate: Sequit.

Et factus est dominus refugiū pauperi: adiutor ī opportunitatibus in tribulatione.

Et factus est dominus. Quasi in futuro iudicabit. ⁿ et interim vt inimicus retro conuersus non noceat: Dominus factꝰ est refugium in malis vitandis. sed hoc non nisi pauperi. id est illi qui nil amat in transitorijs. et quātum est eum qui iudex est esse refugium pauperi qui nil mūdi cupit: et ipse est etiam adiutor in agēdis bōis ī quibꝰ ē adiutor ⁊ refugiū ī opportunitatibus. id ē ī his ī quibus opꝰ est. ⁱ deinde exponit opportunitas scilicet in tribulatione. posito est adiutor et refugium. ⁿ Dulce auxilium et refugium est: quod in necessitate datur. ⁱ Tribulationes benedicit opportūitates: qꝛ nō opportunus auellitur homo a seculo nisi his voluptatibus nugatorijs et perniciosis labores et dolores misceantur. Sequitur.

Et sperent in te.q.et quia refugium es et adiutor: ideo o deus sperent in te nõ in seculo:qui noue.no.tu. quod faciũt cũ desinũt sperare in rebus seculi. Tũc eñ illos auersos a seclo et querẽtes vt figãt spem excipit cognitio nois dei. Nomen aũt scit:cũ ille cuius ẽ nomen noscit.nomen aũt dei ẽ dñs. Unde. Qui ascendit sup occasũ:dñs est nomen illi:quod nomen bene nouit. qui libent eivt dño serui. Vel nomen dei ẽ:qui est.vñ dñs dicit ad Moysen:Ego sum qui sum:hec dices filijs isrl. Qui ẽ misit me ad vos. Qõ nomen recte intelligit:qui spem non ponit in his rebus que tẽpis volubilitate preterfluunt.nihil ferme habentes: nisi erit et fuit. Qñ quod in illis futurũ est cũ venerit fit statim preteritũ.et expectatur cũ cupiditate: et amittit cũ dolore: non tenet cũ certitudine. Et ideo nemo speret in transitorijs:sed in eo cuius eẽntia nõ nouit preteritũ vel futurũ. Sequitur. Qñ non dere.que.te de.q. vere adiutor es et refugiũ: qñ non dere.etsi adhoram videtur. queren.te de. cũ quo nemop otest querere transitoria. Nemo eñ potest duobus dñis seruire.

Psallite domino qui habitat in syon: annunciate inter gentes studia eius. Psallite do. Secũda pars vbi fideles ꝓuocat ad laudem propheta.respiciens beneficia presentis tempis et futuri.q.et quia dñs nõ derelinquit querentes se. Ergo o vos:quos querentes nõ derelinquit. Psal.dño.i. laudate dñm:eum predicando:et opere quod predicatis implendo. Domino dico.qui habitat in syon.i.in presenti ecclesia.que nunc per speculũ ꝓtemplatur deũ. Sicut eñ Hierusalẽ que interpretatur visio pacis:significat super celestem ecclesiam:ita Syon gestat imaginem ecclesie:que nunc est. quia Syon interpretatur speculatio:que modo agitur:vt peueniamus ad pacis visionẽ.i.de Syon in Hierusalem. Quelibet aũt speculatio studiosa it in errorem:nisi dominus in ea habitet. Sequit. anuunciate inter gentes studia eius: que habet erga suos.que sunt illa:hec scz.

Quoniam requirens sanguinem eorum recordatus est: et non est oblitus clamorem pauperum.

Quoniam ipse requirens vltione quam exercet ꝓtra occisores sangui.eo. recor.est ipsorũ occisoꝝ ꝓsolando eos ꝛ glorificando. Vel ita.annunciate inter gentes studia eius.i.mandata eius quibus studendũ est: sed quasi dicant:qui missi sunt euangelizare: nemo credit nobis: sed occidimur:respondit.non sine fructu eternitatis occidunt missi a christo. Qñ dominus requirens vltione sãgui.eo. in iudicio futuro vt pena occisori:et gloria occiso erit.recor:est suorũ glorificando eos et ꝓsolando.et interfectores puniendo. Recordatus aũt dicit nõ ꝙ obliuio cadat in deũ ꝛ post obliuionẽ memor fiat:sed quia post longũ tempus futuꝝ est iudiciũ:et dicitur hoc ſm affectum infirmorũ qui oblitum putant:quia nõ tam cito fit vt volũt. qui bus etiã adde.et non est oblitus clamo. paupe.q.dixi recordatus est:ꝑ quod videtur fuisse oblitus:immo non est obli. clamo.paupe.vt putatis:etsi dixi recordatus.hoc dicit ꝓtra querentes qui pro dilatione putant deum oblitum. Quis autem sit ille clamor pauperuꝝ ostendit subdens.

Miserere mei domine: uide humilitatem meam de inimicis meis. Miserere mei. Ecce ille clamor. vnus pro omnibus loquitur. et in sua persona dicit. Quod vnusquisqꝫ petit sic inquam. Miserere mei domine vide contuitu misericordie: humilitatem meam:aspectus dei:auxilium est: qui cum sit et lux tenebras fugat serenans mentez et ẽ sensus vide hu.i.adiuna humi.meã que quanta sit estimat.de ini.meis. De supbia quippe iimici.estimat hu.patiẽ

tis qꝛ tantũ hi humiliant̃. quantũ illi ex tolluntur. Tu dico vide:

Qui exaltas me ḋ portis mortis. ut annunciem omnes laudationes tuas ĩ portis filie syon.

Qui exal. me. ⁱ. i. longe me facis. de por. mor. i. ab oĩbus prauis cupiditatibus quib⁹ itur ad mortẽ. Mors ãt ẽ ipsa leticia que iã habet̃ ĩ hac vita in ꝑfruendo cupitis. Vñ apl̃us. Vidua que ĩ delicijs viuit: mõtua ẽ. Ad q̃s delicias ꝑ cupiditates tanq̃ꝫ ꝑ portas mortis vẽit̃. a quibus iõ me elõgas. vt an. oẽs la. tu. ⁱ. qꝛ quicquid dico: laudatio dei ẽ. annunciẽ dico: ego existẽs. et existẽtibus. ĩ por. fi. syon. ⁱ Porte filie syon sũt optĩa studia ꝑ que venit̃ ĩ scã ecclesia. ad visiõꝫ pacis vbi nõ erit aliquid q̃si nõdũ sit: nec fuit q̃i iã nõ sit: sꝫ ẽ tm̃ id qḋ ẽ: ⁊ ipsa ẽ eternitas. In his ergo portis bñ annunciant̃ oẽs laudes dei: vt petẽtibus det̃ sanctũ et nõ canib⁹ qui malũt ꝑtinacit̃ latrare. q̃ꝫ studiose querere ⁱ. Et sũt he porte cõtra predictas portas. Ille nãqꝫ sũt porte mortis. he porte vite. Filia v̄o syon est ecclesia. Syon enĩ. i. synagoga: oẽs ecclesias mũdi generauit: qꝛ ibi natus ẽ christus: Vñ fides ĩcepit. ⁱ ¶ Vel porte mortis sũt corꝑei sensus: a quib⁹ exaltãt̃ qui querũt nõ que viderũt: sꝫ que nõ viderũt. et porte filie syon sũt sacramẽta et initia fidei: que pulsãtibus aꝑiunt̃: vt ꝑueniat̃ ad occulta. que nec oculus vidit nec auris audiuit. et ẽ sẽsus. exal. m. de por. m. i. ab appetitu tꝑaliũ quiqꝫ sẽsib⁹ sb̄iacentiũ. ad quid? vt annun. o. lau. t. his qui sũt ĩ por. fi. sy. i. ĩ sacramẽtis ⁊ ĩ itijs fidei ⁱ. ¶ Alit̃ porte mortis sunt heretici et eoꝝ dogmata. Porte vite sũt ꝓphete et apostoli: et eoꝝ doctrina: qui ꝑ bonã doctrinã ad vitã ducũt: sicut heretici ꝑ malã doctrinã trahũt ad interitũ et ẽ. Qui exal. me de por. mor. i. a doctrina hereticorũ. et collocas me. in por. fi. sy. i. ĩ ꝓphetis. et apl̃is. i. in doctrina ꝓphetarum ⁊ apostolorum. vt ibi: an. o. la. t. Sequit̃.

Exultabo in salutari tuo: ĩfixe sunt gentes in interitũ quẽ fecerunt.

Exultabo ⁱ. Hucusqꝫ fuit clamor pauperꝫ: quẽ nõ obliuiscit̃ de⁹: inde dicit ecclesia. que affligit̃: se gaudere. ⁊ asserit se saluari: dicẽs. Exultabo. Q. d. q̃ exaltas me de portis mortis. ideo: Exultabo in salutari tuo. id est in iesu christo ⁱ. Spe enim iam salua est ecclesia. ego exultabo sed gentes volentes occidere corꝑa sanctorum: infixe sunt in interitu anime. quibusdam clauis peccatorum confixe sunt id est moriuntur in anima. In interitũ dico: quẽ fecerunt ⁱ. Pena enim cuiqꝫ ẽ sua iniquitas. Deinde quomõ suis peccatis quisqꝫ constringatur: ostendit dicens. Et:

In laqueo isto quẽ absconderũt comprehensus est pes eorum.

In laqueo isto etiam quem absconderũt id est in fraude quã tegunt. comprehensus est pes eorum. id est affectus eorum ⁱ ¶ Laqueus occultus est dolosa cogitatio. ¶ Pes anĩe amor est. Qui si prau⁹ est: dicitur cupiditas vel libido. Si rectus est: dicitur charitas. Amore enĩ mouetur anima: quasi ad locum quo tẽdit id est ad delectationem bonam vel malã quo se peruenisse per amorez letatur. In laqueo ergo isto quem absconderunt. id est in fraudulento consilio. pes eorum. id est amor qui per fraudez venit ad vanam leticiaꝫ. comprehensus est: ⁱ quia illa delectatio alligat eos. vt inde et abrũpere amorem et ad vtilia vertere nõ audeant. Si enim conentur: dolor est deserere que delectant: et ille dolor: nõ sinit abscedere: et hec fiũt occulto dei iudicio quo nunc iudicat qui non cognoscis nisi fideles. Unde sb̄dit. Et:

Cognoscet domi. hic a suis. faci. iudicia vera secernens. scz hic merito: non loco: malos a bonis. Deinde quomodo crucientur mali hic: et que iudicia faciat: ostendit subdens: in operi. ma. su. q. hic sunt iudicia que facit. s. ꝗ peccator comprehensus est in operi. ma. su. quia non a deo procedit quo cruciat eos sed ab eis quia ipsa peccata sunt eis cruciatus et tormenta. Deinde non optando sed predicendo subdit.

Dyapsalma.

Conuertantur peccatores in infernum: omnes gentes que obliuiscuntur deum. ¶ Dyapsalma. Cõuertantur peccatores. Tercia pars fm Aug. et est hic canticũ dyapsalmatis id est in hac tercia parte est dyapsalma. vbi et canticuz. s. quasi occulta letitia separationis. i. de separatione que hic fit inter bonos et malos: non loco sed affectu. hoz ergo separationem predicens prop beta ait. Conuer. peccat. in infer. i. illaqueentur delectatione mortifera. Et quos dixerit peccatores: apit. s. omnes gentes que obliuiscunt deum. q. sicut non probauerunt deum habere innocẽtiam. ita det illos deus in reprobum sensum. Vel de futuro iudicio potest accipi totum ab illo loco. Cognoscet. q. hic comprehensus est pes coz in laqueo. et in futuro damnabitur: quia cognoscet in futuro iudicõ ab omnibus dominus faci. vera iudicia. quando secernet etiaz loco malos a bonis. Inde scietur dominus vera iudicia facere: quia comprehensus est pec. in operi. ma. su. i. peccator suis operibus ꝛstringet. non eorum memoria tm punitus: vt quidam falso putant: sed pro qualitate operum damnatus penis exterioribus. Sequitur.

¶ Conuertantur. Tercia pars fm Cas. vbi peccatoribus cuz antichristo finem malorum predicit. q. hoc interim est ꝗ gentes infixe sunt in interitu: et pes comprehensus est in laqueo. sed tandem ꝛuertant. i. cõuertent peccatores: ne in suis voluptatibus gaudeant conuertentur dico: in infernum: ne alibi mittendos se putent: s. omnes gentes que obliuiscuntur deum. Sequitur.

Quoniam non in finem obliuio erit pauperis: patiẽtia pauperum non peribit in finem.

Quoniam non in finem. q. Non est oblitus deus clamorem pauperum. et vere. Quoniam obliuio pauperum non erit apud deum in finem vel in fine. i. pauper non erit in fine in obliuione: etsi hoc videtur cum mali florent felicitate seculi et iusti laborant. In fine mundi non contemnentur pauperes: et hoc propter patientiam. Unde subdit. et patientia pauperum non peribit in finem. et propter hoc precipue memor erit deus pauperum scz propter patientiam. qua modo opus est ad ferendos malos qui iam separati sunt volũtatibus donec finaliter. i. in vltimo iudicio separentur localiter. de quo iudicio subdit.

Exurge domine non confortetur homo: iudicentur gentes in conspectu tuo.

Exurge domine. Precatur hic propheta futurum iudicium. Loquens enim de fine seculi: prospexit cordis illuminatione aduentum antichristi. Unde quasi territus exclamat. Exurge domine. q. dico ꝗ non peribit patientia pauperuz vt autem non pereat exurge domine ad iudicandum: et non confortetur. i. non preualeat super eos. homo purus non deus sicut finget: sed ante iudicentur gentes. i. per eum precipitentur in peccatum. et hoc quod dicitur de antichristo est in conspectu tuo. i. in occulto. quod pauci sancti et iusti vident et intelligunt. Et o.

Constitue domine legislatorem super eos: sciant gentes quoniam homines sunt.

Dñe qꝛ te ⁊ tuā legē noluerūt: ꝯsti. anti christū legis praue. lato. su. e. i. ī ruinaꝫ eoꝝ: et sic gētes. i. gētiliter inuētes sciāt. .i. cruciati expiantur. qm̄ hoīes sūt. i. ꝙ stulti fuerūt. Q. qui nolūt esse filij hoīs. .i. noui: sint hoīes. i. veteres veteri hōi peccatori seruiētes.

Dyapsalma.

Ut quid dōmine recessisti longe: despicis in opportunitatibus in tribulatione.

Dyapsalma. Ut quid dñe. Qr̄ta ps vbi mala illius tpis ptractat: quoꝝ nimietate pmotus: dicit deo. vt quid do. ⁊c. qꝛ enī illi licebit tāta facere vt deꝰ putet̄ sbdit: q̄si voce gementiū et querētiū de dilatiōe iudicij. vt quid. ⁊c. Q. gētes iudicent̄: sꝫ a tuis o Dñe vt quid. i. cur recess. lon: Hoc videt̄ dū tardat sbuēire Hoc āt querit ꝓpheta. vt simplices sanctos doceat. ⁊ mox q̄si sbito intellexerit. l̄ q̄si sciēs vt doceret que scierit: soluit sbdens. despicis. ⁊c. Q. ecce cur recessisti lōge. qꝛ dspi. ī oppor. ī tri. i. oppōtūe dspicis et sinis tribulari. despicis dicit sēcundū hoc qd̄ videt̄ gemētibꝰ dū differtur. Vel. id est saltem modico tempore auxilium: sed opportune id facit: ita scilicet ꝙ.

Dum superbit impius incēditur pauper: comprehendūtur in consiliis quibus cogitāt.

Dū supbit impius. Q. hoc ꝯsilio despicis. et tribulari sinis: vt īcendat̄ pauper desiderio tui aduētus. qꝛ Dū surgit īpius pau. spū incendit̄ amore dei. ¶ Vel ī incendit̄. i. purificat̄. fornax enī tribulatiōis ligna vicioꝝ cinerat: et auꝝ vtutū purgat. vel malos viciat: bonos purificat. Ex his liquet ꝙ mire ꝓuidētia dei d̄ malis opat̄. Cōpatione nāqꝫ peccātiuꝫ boni magno studio bone spei. accēdūt̄ ad recte viuendū: sicut et ꝑ hereses crescit et gratior ē cognitio vitatis. et ipsi ī pij ꝯprehendunt̄ in ꝯsi. i. ī cogitatiōibꝰ quibꝰ cogitāt ꝯprehēdere sāctos. Male enī cogitatiōes sunt eis vincula. ⁊ quasi quis quereret. cur hec sunt malis: Respondet.

Qm̄ laudatur peccator in desideriis anime sue: ⁊ iniquꝰ benedicitur.

Qm̄ lau. pec. Q. iō supbit impius et ꝯprehēdit̄. Qm̄ pec. qui ī se peccat. lauda vel a suis non corrigitur. in desi. aīe. s. i. ī impletiōe desiderioꝝ sensualitatis sue Hec ē magna ira dei. vt desit: correctio et adsit adulatio. Adulantiū līgue alligāt aīas ī peccatis. Delectat enī ea facere in quibus nō solū nō metuit̄ reprehensor: sꝫ etiā audit̄ laudator. vñ sbdit. et iniquus. qd̄ ē nocendo alijs. bñdicit̄ q̄i deus. Et per hoc:

Exacerbauit dominum peccator: secundum multitudinem ire sue non queret.

Peccator scilicet antichristus. exacerbauit dominū. i. vnū deū in iraꝫ prouocauit: vt ab eo puniatur. ¶ Vel ita. Dixi ꝙ peccator laudat̄ in desiderijs. et hoc vtique meruit: quia peccator scilicet antichristus exacerbauit. vel irritauit dominum. vt hec omnia patiatur. id est correctionis flagella ab eo suspendant̄. Adeo acerbauit ꝙ antichristus nō queret deum secundum multitudinem ire sue. scilicet antichristi. qui omnia turbulente et crudeliter faciet. Vel deꝰ Qui solet alios querere et a malis reuocare. non queret eum. id est non attendit peccata eius vt hic vlciscatur: ī futuro grauius puniturus. ⁊ hoc secundum multitudinē ire sue scilicꝫ dei. et hoc ideo. qꝛ deus est multuꝫ ei iratus: dum per fraudes et scelera ad diuitias et honores ꝑuenire sinit. Magna enim ira dei est: qñ peccantē nō corripit. sꝫ vagaꝫ lniam in peccatū ruendi ꝑmittit. Und̄ ad pec-

cantem synagogam dicit. Recessit a te zelus meus. non visitabo sup filias tu. et vxores. cũ fornicate fuerint. et tanta est ira dei vel nequicia ipsius antichristi. qz

Non est deus in conspectu eius: inquinate sunt vie illius in omni tempore. Non est deus in ꝛ. eius: Magnũ est malũ luce veritatis deseri. ⁊ cũ magnũ malũ putent homines esse oculoꝝ corporaliũ cecitatẽ: qua lux ista retrahit. Nequicie aũt sue cause est qz deum non habet ante oculos. et ideo vie illius. i. cogitationes et consilia et opera. inqui. sunt. i. sordent. in om. suo tempe. i. in omni tempe vite sue. vel in omni tempe. i. ad compationẽ omnium qui fuerunt in aliquo tempe: quod inde procedit: quia o deus.

Auferentur iudicia tua a facie eius: omnium inimicorum suorum dominabitur. Auferent iudi. tua a fa. eius. i. putat ꝙ deus non iudicet: qz eũ differt iudiciuz: nõ putat se puniendus. Et ideo etiã inquinate sunt qz om. inimi. su. do. Dicit eũ omnes reges supaturus. vt solus regnet et sedeat in templo dei: extollens se supra omne quod colit: et dicit deus: et qz p malas et nefarias artes ad illud inane culmen dominationemqz venict: adde.

Dixit eũ in corde suo: nõ mouebor a generatione in generationem sine malo. Dixit eũ in corde suo. q. vere dñabit qz p malas artes Dixit eũ in cor. suo. i. apud se: extra alia dicit vt bonus videat. Quid dixit? non moueboz a ge. in ge. si. ma. i. fama mea non transibit de hac presenti generatione ad posteros vbi malis artib⁹ tale cumen et tã excelsum pncipatũ ꝛsequat de quo postea tacere nõ possint. Aim⁹ eũ pditus et expers bonaꝝ artiũ atqz a iusticie lumine alienus malis artibus sibi aditũ molit ad famã tã diuturnã: vt apd posteros etiã celebret. et qui nõ possunt bñ innotescere: cupiũt vel male de se homines loqui: dũmõ nomen eoꝝ latissime pagat. Vel ita. Dixit ego moueboz a ge. mortali in ge. imortalez: sed nõ sine ma. i. nõ sine mal'artibus. Putabit eũ antichristũ se malis artibus et non alit ventuꝝ cũ corpe de mortali generatione in eternã: de terra in celuz: qd et Simon magus putauit cũ sceleratis artibus celũ se arbitratus est adepturũ: et de humana generatione in diuinã artibus magicis transituꝝ. Vel ita mo. a ge. in gen. i. omnes gentes occupabo. sed non sine ma. i. sine peccato: qd ei proprũ est. Vel ita. ego nõ mo. hic distingue. i. nõ inquietabor: sed potius a ge. presenti tendens in ge. futurã. semp ero sine ma. i. sine inquietatione. Deinde exequitur eius maliciam dicens.

Cuius maledictione os plenũ est: et amaritudine ⁊ dolo: sub lingua eius labor et dolor. Cuius male. os ple. est. q. d. hoc promittit sibi ille. cuius os ple. est male. i. blasphemijs et ꝛtumelijs. bñ intra os eius dicit esse maledictio nõ extra: qz effectu caret. valebit eũ tãmodo ad eũ pdendũ et non nocebit electis. et os eius ple. est ama. i. amaris verbis et minis et do. i. blandis. qz amaritudine ⁊ dolo. i. ira et insidijs. alios sibi ꝛuertet. et labor. i. iniquitas et dolor. i. pnicies que inde sequet est sb̃ lin. ei. nõ in lingua: qz tacite apud se ista cogitabit. alit extra loquet hominibus vt iustus videat. Vel sb̃ lin. e. la. et dolor. i. cogitationes eius sunt d̃ laboze sanctoꝝ et doloze corporeo qz cogitabit qualit sanctos affligat ⁊ occidat quod in martyribus ab eo et a suis occisis patet. Vel ita labor sanctoꝝ et dolor qui est extra in penis copis ẽ sub lin. eius. i. leuior ẽ lingua eius que intus in aia nocet. illa extra: qz verba eius plus nocebũt quibus precipitabit aia q̃z verbera. Deinde ꝛpat eũ latroui qui occultas insidet vias vt intficiat innocentes dicens.

Sedet in insidiis cuz diuitib⁹ ī occultis: ut interficiat innocē tem.

Sedet q̄i cū mora in insidijs cū diui. h⁹ seculi. quos ditabit et muneribus cumulabit: quoꝝ falsā felicitatē ad alios decipiēdos oñtabit: Insidijs dico positis. ī occultis. i. in ābiguis: vbi nō facile ītelligit̄. Quid appetendū sit: Quid ve nō Ad quid ibi sedet: vt īterficiat īnocentez ex īnocenti. faciēdo nocentē. Deinde exponit insidias eius: dicens.

Oculi eius in pauperem respiciunt insidiatur in abscondito quasi leo in spelunca sua.

Oculi eius res. Q. mīa et affectu. ī pau. Vel alios sic decipit. Q ocu. e. res. crudeliter ī pau. spu: q̄ iustos et paupes spiritu quoꝝ ē regnū celoꝝ: maxīe ꝑsequit̄ ⁊ ipse insidiat̄ ī abscon. q̄ ille nescit qui decipit̄. ipse dico existēs. q̄si leo ꝓpter vim. ī spe. s. s. ꝓpter dolū. Recte ꝯpat̄ leoni existēti ī spelunca. q̄ ī eo: vis ⁊ dolus: opabit̄. Vis ī impio. Dolus ī miraculis. ¶ Hec ē tercia ꝑsecutio ꝯpōita ex vi et fraude. Due enī sūt añ ꝑsecutionez antichristi. ꝑor fuit violēta: cum martyres ꝓscriptionib⁹ et tormētis et cedibus angebant̄: vt sacrificarēt idolis. Altera ē fraudulēta: que nunc fit ꝑ hereticos et et falsos fratres. Illa v̄o erit violenta et fraudulēta vis ꝑ leonē. dolus ꝑ spelunca intelligit̄: que duo ī ātichristo erunt Deinde eius intentionē exponēs: De vtroqꝫ. s. dolo et vi: repetit.

Insidiatur ut rapiat paupem rapere pauperez dum attrahit eum.

Insidiat̄ vt ra. Q. ad quid īsidiat̄? Ecce Insidiat̄ vt ra. dolo. pau. Ecce dolus. Itē. Insidiat̄ rape. violēta. dū at. e. ad se cruciatib⁹. ¶ Vl' ecōuerso pōt dici. vt ꝑus de vi post d̄ dolo agat. Hoc modo Insidiatur vt rapiat pauperem vi. Itē. Insidiatur rapere pauperem dolo: dū blanditijs attrahit eum ad se quod tamen est rapere. Deinde: apertius de illis duobus subdit. Et prius de dolo dicens.

In laqueo suo humiliabit eū: inclinabit se ⁊ cadet cuz dominatus fuerit pauperum.

In laqueo: ecce dolus. suo. s. qui sibi fit vel in muscipula sua. nō quidē intercipiet vt cadat in aīa: sz hūili. e. paupem. : q̄ quāto mirabiliora signa faciet: tāto sancti ei ꝯtrarij magis ꝯtemnent̄ et ꝓ nihilo habebunt̄: sz inclinabit̄ et cadet. cū sanctis supplicia intulerit. Vñ sb̄dit et incli. se. et ca. Cuz enī nimia felicitate in ociū remiserit aīmum: cadet repētino interitu: cadet dico: cuz do. fu. pau. Ecce vis. Ut enī muscipula bene significat insidias: ita dominatio terrorem apertissime insinuat. Et merito cadet:

Dixit enim in corde suo oblit⁹ est deus: auertit faciem suaz ne uideat in finem.

Dixit enim in cor suo oblitus est deus. ¶ Vel ita ꝯti. vere inclinabit̄ et cadet: quia hoc modo. Dixit eniz in corde suo oblitus est deus paupm: vt eos saluet. ¶ Vel oblitus est deus mei ad puniēdū. Hoc autem putare scilicet se impunitum: inclinatio est et casus: Item dixit auertit faciem suam deus ne videat me vel illos. id est sanctos vt liberet vsque in finem. id est in die iudicij. ¶ Vel auertit faciem suam ne videat in finem. id ē ne videat ea que in terra et in hoc mūdo aguntur. In finem negant deum videre. qui dicunt eum non curare humanas res: quia terra finis est rerum et vltimum elementum: in quo nil agitur sine ordine: sed homines eum non vidēt qui scilicet ordo pertinet ad occulta filij. ¶ Laborans ergo ecclesia illo tempore. quasi nauis in magnis fluctibus et procellis: velut dormientez excicat dominum: vt imperet ventis et tranquilitas veniat: dicens.

Exurge domine deus et exaltetur manus tua: ne obliuiscaris pauperum. Exurge do. Quinta ps in qua precat̃ iudiciũ vt hec cito finiant̃ que tanta sunt: vt nemo velit tps quo hec fiunt dilatari. q. talia dicet antichristo et faciet: sed o dñe deus iam exur^i. i. cito veni et manifesta tuã potentiã. iam de vindicta agit ꝯtra antichristũ. et exaltet̃ ma. tua^a. i. potentia et iudiciũ: et ne obli. pau. vt putat antichristus et complices sui dicentes. Auertit faciẽ suã ꝛc. Jam itaq; de iudicio illo ecclesia intelligens et exultans dicit.

Propter quid irritauit impius deum: dixit em̃ ĩ corde suo nõ requiret. Propter quid irrit. impius antichristus deũ^i. i. quid ꝓfuit ei tanta mala facere? Dico irritauit: ꝛ vere dixit em̃ in cor. su. nõ credens deũ punitorez nõ requiret deus que facio. Jta dicit antichristus: sed O tu deus.

Uides qm̃ tu laborem et dolorem ꝯsideras: ut tradas eos in manus tuas. Uides. i. noscis. vt. i. qualiter tradas eos. s. antichristũ ꝛ complices suos in ma. tu^a. i. invindictas tuas. quare? qm̃ tu la. et dolo. ꝯsi. quẽ infert sanctis. de quo supradictũ est. Sub lingua eius labor et dolor: qd̃ putãt deum nescire: sed vere scit. ¶ Uel ita. Dixit em̃ in cor. suo non requiret. et vides qm̃ tu la. et do. vel irã ꝯside. vt tradas eos in ma. tu. Solent em̃ hoĩes interdũ nõ sumere viudictã de iniurijs sibi illatis: qꝛ timẽt laborare vel irasci: sic et iste impius de deo putat: ꝙ nõ valeat deus tot mala punire siue labore et ira. ¶ Sẽsus aũt iste ꝓnunciationẽ querit in quasi erratũ fuerit: obscurat̃. Sic em̃ dixit impius nõ requiret deus quasi deus laborem et dolorem vel iram ꝯsideret: vt tradat eos in manns suas. i. quasi laborare et irasci timeat: et ideo parcat eis: ne puniendo eos: laboret et turbet̃ ira. Sicut aliqñ faciunt homines qui parcunt interdum alijs dissumalata vindicta ne laborent vel irascant̃: et est sensus Dixit antichristus. non requiret deus: mala que facio ꝛ dix. quod tu o deus vides. i. sustines mala et impunita dimittis. ideo qm̃ tu labo. et dolo. vel iram ꝯside. vt tradas eos in man. tu. i. quia times laborare et irasci si eos punias. sed nunquid timet hoc? absit. Sequitur.

Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor.

Tibi dereli. est pau. q. dico ne obliuiscaris pauperũ: nec debes: quia. Tibi derelictus est pauper. Ideo em̃ pauper est: temporalibus omnibus huius mundi relictis. vt tu tm̃ sis spes eius. et tu non alius eris adiutor orpha. cui morit̃ pater mundus: ꝑ quem carnaliter est genitus: vt dicat mihi mundus crucifixus ẽ et ego mundo. ¶ Et nota: quia penis terret: bonis demulcet: et quia tibi derelictus est pauper: ergo.

Contere brachium peccatoris ꝛ maligni: queretur peccatum illius et non inuenietur.

Contere brach. pecca. et mali. i. potentiam illius pessimi: qui peccator est in se et malignus in alios: vel peccator in vi. et malignus in fraude. Deinde quod orauit affirmat. queret̃ pecca. illius^i. i. iudicabit̃ de peccato suo: et nõ inue. i. et ipse ꝑibit propter peccatũ suũ. ¶ Uel queret̃ pecca: illius an sit adhuc necessarium ad purgandos bonos. sicut ante. vnde supra. Dũ suꝑbit impius incendit̃ pauꝑ et nõ inueni. tũc esse necessariũ: qꝛ iam nõ est in quo sit locus peccato illius: omnibus iustis tũc purgatis. sic ut plano ferro non est opus lima.

Dñs regnabit in eternũ et in seculũ seculi: ꝑibitis gentes d̃ terra illius. Dñs aũt reg. in et̃. et in se. se. hoc regnũ grati^o erit ꝓ ꝯcurrẽtib^o malis qd̃ veniet destructo antichri: sed vos gẽ. i. peccatores om̃s q̃ sb̃ lege dei est ꝑi. de ter. il. s. de t̃ra viuẽtiũ. i. ab hoc reggno ꝑibitis: sed pauperes habebunt. qꝛ

Desiderium pauperum exaudiuit dominus: preparationē cordis eoꝝ audiuit auris tua.

Dñs exau. desi. pau. ⁱ quo estuabāt ī malis huius seculi: cupiētes diē dñi. Deinde ꝯuertēs sermonē ad deū: ait: et auris tua ⁱ. i. potentia q̄ audis. vel mīa. Nō enim corporeū membꝝ fas ē ī deitate accipe: sꝫ noīatis mēbris que in nobis visibilia et corpea sūt: potentias opationū oportet intelligi. auris inquā tua: audi pre. cor. e. i. cor paratū ſuire: ꝑ patiētiā expectās. ¶ Vel ſm aliā lr̄am. Audiuit auris tua prepa. vel ne. vel ꝯcupiscētiā cor eoꝝ ⁿ. i. ardorē desiderij eoꝝ. Qd̄ est vbi oībus viribus aīe aliquid ardētius petit̄. ¶ Vel au. pre. cor eoꝝ. i. hoc qd̄ ī cordibus eoꝝ ipse deus prepauit. ¶ Vl̄ pre. cor. e. audi. au. t. i. q̄ꝫ statim volunt petere: deus audit. Sequit̄.

Judicare pupillo ⁊ humili: ut non apponat ultra magnificare se homo super terram.

Judicare pupil. Ecce desideriū pauꝑuꝫ Eoꝝ enī desideriū ē te Judicare ⁱ. i. vt tu iudices pupillo: nō ꝯformi seculi: ⁊ hūili: nō suꝑbo ⁱ. ¶ Aliud ē iudicare pupilluꝫ. Aliud ē iudicare pupillo ⁱ. Judicat enī pupillū etiā qui cōdemnat. Judicat v̄o pupillo qui ꝓ illo ꝓfert sniaꝫ ⁱ. ¶ Et notandū ꝙ hic memorat̄ scd̄us aduent⁹ ad iudiciū qui māifest⁹ erit: cū iste psalmus de occultis filij agat sicut titulus ī sinuat. Sꝫ ⁊ ille aduētus nūc int̄ occulta filij recte ponit̄: qꝛ de eo nemo scit: neqꝫ āgeli: neqꝫ v̄tutes: neqꝫ filius hoīs: ñ vtiqꝫ ad ꝯgnoscendū sꝫ ad ꝓdendū nob̄ Sequit̄. vt nō appo: Q. iō desiderāt vt iudices: vt hō. s. ille suꝑbus antichrist⁹ qui ē hō purus nō deus: nō appo. vl. vt fecit in t̄ra mag. se. i. magnū se facere suꝑ ter. ⁱ. Tūc enī oīa mala finiēt. cū hō. i. auctor maloꝝ cū sua plebe damnabit̄

In finem psalmus dauid. X

In finē psalmus dauid ⁱ. Agit hic ꝓphe ta de hereticis qui ī ecclesia putrida mēbra mentiunt̄ se christū habere: atqꝫ ab vnius ecclesie vere matris vberibus alios auertere atqꝫ abripe moliunt̄. et ad se trahere volunt: affirmantes ꝙ apud se sit christ⁹: et quasi pie: studiose qꝫ admonentes: vt ad eos transeundo transmigremus in christuꝫ: quibus hic respōdet propheta in persona alicuius fidelis redarguendo eos: et docendo eis esse resistendum: ¶ Et est sensus tituli. Psalm⁹ iste dirigens in finem. id est in christum est dauid prophete ⁿ. docentis resistere hereticis que est intentio psalmi. ¶ Modus. Bipertitus est psalmus ⁿ. Primo de hereticis agit. qui catholicos in suaꝫ prauitatem volunt conuertere. Secundo dicit: quid vtrisque det deus scilicet bonis ⁊ malis: ibi. Justus autem. ¶ Hereticis ergo respondens: cum intrepretatione ait.

In domino confido quomodo dicitis anime mee: transmigra in montem sicut passer.

In domino confido ⁱ. Quasi vnus mōs est scilicet christus: in quo confido: quē teneo: qui ē mōs in v̄tice mōtiū. qūo ergo dicitis? Ecce īcrepatō. aīe. m. Quid? trās. ī mo ⁿ. i. ī christū qui apud nos ē. ⁱ. i. qūo monetis me trāsire ad vos tanq̄ꝫ multi sint christi? Q. miꝝ ē. vos ita monetis: sꝫ si hoc fecero: ero sicut passer. i. sicut auis. i. īstabilis ⁊ leuis sū: si trāseo ⁱ. Pōit̄ enī spēs ꝓ genere. ¶ Vl̄ ita dicitis. a. m. trāsmi. ī mōtes. alia lr̄a ⁱ. i. ī nos Qui sumus montes: Montes vere sunt per superbiam: non per humilitatem vt iusti: ⁊ debes ad nos transire: quia tu es sicut passer. id est pennatus virtutibus ⁊ preceptis: sꝫ hec que obtenditis vt trāseam ad vos: non sinunt me transire. Quia si passer sum: habeo domum vbi requiescam: secundum illud. Etenim passer inueuit sibi domum. sed quam domum? dominum: qui est factus re-